

ҚИШЛОҚ

Ўзбекистон
Республикаси
ижтимоий-
иқтисодий
газетаси

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Qishloq HAYOTI

№ 82 (6.295). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

ОНА ТУПРОҚ ҲИДИ

Бу менинг қишлоғим, мен туғилиб ўсган она тупроқ. Шундай экан бир ҳовуч она тупроғимни ўн ҳовуч тиллога ҳам алмашмайман. Қишлоғимнинг чанг қўчаларини, унда чоғиб юрган болаларини, даладаги тоза қалб деҳқонини, паҳса деворли уйларини, барча-барчасини қандай бўлса, шундайлигича севаман. Чунки, бу менинг жонажон гўшам.

ДЕҲҚОННИНГ ДИЛ СЎЗЛАРИ

Эрталаб бошланган иш қўёш қизара бошлаган чоғда якунига етди. Ижарачи Хомиджон Абдулҳаттовнинг қувон-чини бир қўрсангиз эди. Ҳосилдорлик 108 центнер. Бунга гувоҳ бўлганлар хайратдан донг қотишди.

БЕОЗОР ҚУШГА ОЗОР ЕТМАСИНИ!

Яна қаклик сайради. Майли, қакликлар хонши оламини тутсин! Бу мастонавор гўзал қушга ҳеч қим озор етказмасин. Уларнинг қайси жойда қандай қилиб яшашлари сирлигича қолсин. Ахир, табиат онамиз-ку!

(1-2-саҳифаларда)

(1-3-саҳифаларда)

(1-4-саҳифаларда)

● Олий Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ислохотлар ва инвестициялар бўйича идораларо мувофиқлаштирувчи кенгашининг давлат бошқаруви тизимини демократлаштириш ва сиёсий ислохотларни чуқурлаштириш бўйича ишчи комиссияси мажлиси бўлиб ўтди.

● Вазирлар Маҳкамасида Оила, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилиш мажмуининг йиғилиши бўлди.

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Ижтимоий мажмуининг жорий йил биринчи ярим йиллик фаолияти якунлари ҳамда «Она ва бола», «Соғлом авлод», шунингдек, маҳаллий ҳомашёлар неғизда маҳсулот ишлаб чиқариш ва экспорт дастурларининг бажарилиши масалаларига бағишланган мажлиси бўлди.

● Вазирлар Маҳкамасининг Қурилиш, саноат қурилиш материаллари, транспорт ва алоқа мажмуининг иқтисодий ишловларини чуқурлаштириш борасида ярим йиллик иш якунларига бағишланган мажлиси бўлди.

● Ҳисоб-китоблар механизмининг тоқимлаштириш ва бюджетга тўловлар интизомини мустаҳкамлаш бўйича ҳукумат комиссиясининг тўлов муддати ўтган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини қисқартириш бўйича кичик комиссиясининг навбатдаги кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди.

● Республика Таълим марказида АҚШнинг Монтана Давлат Университетида йўлланма олган 10 нафар ўқитувчини қураштириш маросими бўлди.

● «Маънавият» нашриёти академик Аҳмадали Асқаровнинг ана шундай номдаги рисолисини чоп этди.

● Жизза вилоятининг Бахмал тумани марказидаги қишлоқ ҳўжалиги коллежиде «Ўзлитинги нутқи» мазмунда саҳналаштирилган тадбир бўлиб ўтди.

● Нуротдаги Эргаш Жуманбулбул номидаги истироҳат боғида «Ватан ягона, Ватан биттадир» шиори остида «Қамолот кунлари» бўлиб ўтди.

● Оролбўйи аёлларнинг дастлабки 350 нафар мамлакатимизда одам олиш масканларида саломатликларини мустаҳкамлаб қайтди.

ҚИШЛОҚДА ИСЛОХОТЛАР ҚАНДАЙ КЕЧМОҚДА?

Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлигида Вазирлар Маҳкамаси Агротехника мажмуининг иқтисодий ишловларини чуқурлаштириш борасида биринчи ярим йиллик иш якунларига бағишланган мажлис бўлиб ўтди. Унда мажмуа таркибига кирувчи вазирлик, таъшилот, компаниялар ва тегишли муассасалар раҳбарлари, мутахассислар иштирок этди.

Бош вазир ўринбосари, Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазир, Агротехника мажмуа раҳбари Т.Холтеев бошқарган мажлисда мамлакат агрорасоат тизимиде амалга оширилаётган ишловларни янада жадаллаштириш, бу борадаги камчиликлар ва нуқсонларни тезроқ бартараф этиш масалалари муҳокама қилинди.

Мажлис муҳокамасига қиритилган масалалар юзасидан қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари А.Жалолов, деҳқон ва фермер ҳўжалиқлари уюшмаси раиси А.Бобомиров, «Ўздоммахсулот» давлат корпорацияси раиси И.Нахиддинов, «Ўздоммахсулот» уюшмаси раиси Ш.Нишонов ва бошқаларнинг ахбороти тингланди.

Таъкидланганидек, мамлакат агрорасоат мажмуа таркибига кирувчи вазирлик ва идоралар соҳада ишловларни янада чуқурлаштириш, иқтисодий эриқчнлаштириш, қишлоқ ҳўжалигини янада ривожлантириш борасиде муайян ишларни амалга оширмақда. Қишлоқ ҳўжалиги корхоналарини ишлов қилиш, маҳсулот етиштирувчиларнинг

ерга, мулкка ва ўзи етиштирган маҳсулотга эғалик ҳиссини қучайтиришга, республикамиз экспорт салоҳиятини оширишга ва хориждан келтириладиган маҳсулот ҳамда бутловчи қисмларни кўпроқ ўзимизда ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга жиддий эътибор қаратиляпти.

Соҳада йил бошидан буён ишлаб чиқарилган ялпи маҳсулот ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 106,1 фоизни ташкил этди. Дон, мева-сабзавот етиштириш кўпайди.

Далалардаги галла деярли саранжомлаб олинди. Айни вақтда гўза парварчи қизгин давом этмоқда. Лекин буйилги сув танқислиги, айрим ҳолларда эса агротехник тадбирларнинг сифатсиз ўтказилиши натижасида баъзи жойларда гўза ривожини анча ортда қолаётгани сезилмоқда.

Мажлисида «Ўзимёсанот» томонидан минерал ўғит ишлаб чиқариш қонирқарсиз аҳволда экани қайд этилди. Бу эса, ўз навбатида, пахта ва бошқа экинлар ривожини ва ҳосилдорлигига жиддий салбий таъсир қўрсатяпти.

Айрим ҳолларда корхоналарни хусусийлаштириш ва мавжуд акционерлик жамиятларининг эркин сотувдаги қимматбаҳо қорозларини сотиш ишларини ҳам қўйилгандек деб бўлмайдн. Бу, айниқса, Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги, «Ўздоммахсулот» уюшмаси, «Ўзпаррандасаноат», «Ўзбалки» корхоналарида яқол сезилмоқда.

Мажлисида муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

ГАЛЛАКОРЛАР МАНЗИЛДА

СИРДАРЁ. 2001 йил сирдарёлик қишлоқ ҳўжалик ходимлари учун баракали келди. Вилоят галлакорлари зиммаларига олган режаларини шараф билан урдалашганди.

Кеча эса галлакорлар давлатга бошқул дон топшириш давлат шартнома режасини бажариди.

Об-ҳавонинг инжиқликларини ҳамда сув танқислигига қарамай давлат қабул пунктларига 187 минг тоннадан ортиқ сара дон етказиб берилди. Вилоятнинг бу ҳирмонига Бобов, Сайхунбод, Сирдарё туманлари галлакорлари ўзларининг баракали улушларини қўйишди. Вилоят бўйича ҳар гектар галла майдонидан 25 центнердан ортиқ ҳосил олинган бўлса, юқоридаги туманларда бу кўрсаткич 30-32 центнерни ташкил қилди.

Вилоятнинг қўлпаб ширкат, фермер ҳўжалиқлари, оила пудратчилари гектаридан 50 центнердан ва ундан юқори ҳосил олишга эришилди. Маъсулдан уртача 1,1 минг тоннадан ортиқ галла янчиб берган 150 дан ортиқ «Кейс», «Класс» русумли ва 100 тоннадан галла янчишга эришган 180 тага яқин Россия қомбайнлари механизаторлари ўзларининг беиминнат меҳнатла-

ри билан бу галлакорларга кўмақдош бўлишди.

О.СУЛТОНОВ

НАВОЙИ. Вилоят

галлакорлари давлатга

80 минг тоннага

яқин сара дон топши-

риб, йиллик шартнома

режасини бажарди.

Вилоят бўйича гектари-

дан уртача 30 центнердан

ҳосил олинди. Эришилган

ютуқда Қонимех, Навойи,

Навбахор, Қизилтепа

ҳамда Хатирчи туманлари

галлакорларининг улуши

салмоқли бўлди.

Галлачиликда мулкчи-

лик шаклланиши тобора

кенг жорий этиляётгани,

урғуччилик эътибор, бой

деҳқончилик тажрибала-

ридан оқилона фойдала-

риш, агротехника қонда-

ларига изчил риоя этиш,

мурғочилик шароитида

қирғоқчилик билан иш

юретиш муваффақиятлар

гарови бўлди.

«Улугбек-600», «Санг-

зор-8», «Қулава» навлари

экилган далаларда айрим

фермерлар томонидан

Навоий вилоти шариоти-

да гектаридан энг юқори -

70 центнердан ҳосил оли-

ниши изланиш, ташаббус

ва янгиликка интилиш юк-

сак самарадорлик омилли

эканини қўрсатди. Навойи

туманидаги «Дўстлик» аг-

рофирмаси 69,9 центнер,

Навбахор туманидаги «Ян-

қўрғон», «Истиқлол»,

«Навбахор», Қизилтепа ту-

манидаги «Ворозун»,

«Тошарбот», Навойи тум-

анидаги «Зарафшон», Қ.Ра-

химов номидаги ширкат

ҳўжалиқлари ҳам гектари-

дан 45-50 центнердан

ҳосил қўтариб, вилоят гал-

ла ҳирмонига салмоқли

хисса қўлди.

БУХОРО. Вилоят

галлакорлари давлат-

га дон сотиш шартнома

режасини бажар-

ди. Қабул пунктларига

125 минг 700 тонна

сара дон топширилди.

Сув тақчиллигига қара-

май, омилдорлик ва фи-

додийлик билан иш юри-

тилгани боис вилоят гал-

лазорларида мўлжалдаги

ҳосил етиштирилди. Вило-

ят ҳирмонига Бухоро, Ко-

гон, Вобекент, Ромитон,

Пешку, Ёйқудов туманла-

ри галлакорлари қўшган

хисса, айниқса салмоқли

бўлди. Етиштирилган

ҳосил мазкур туманларда

25-30 иш куннда саран-

жомлаб олинди. Вилоят

бўйича уртача ҳосилдор-

лик 30 центнерни ташкил

қилди. Бухоролик галла-

корлар, шунингдек келгу-

си йил ҳосили учун 6 минг

тонна уруғлик дон жамга-

риб қўйди.

(ЎЗА)

БИЗГА ЯХШИ НАВ КЕРАК

кейин қандай ҳосил етиштиришни ўзимизга қўйиб беринг, - дейди чироқчилик уста деҳқон Суён Улашев

Қишлоқ ҳўжалигида ҳар бир туманининг уч-тўрт нафар гапга етармон қайвониси бўлади. Жойларда бундай одамларнинг ишлари ибрат ва намуна сифатида қўрсатилади, илгор тажрибалари оммалаштирилади, катта-кичик анжуманларга таклиф этилади, мураккаб вазиятларда уларнинг йўл-йўриқларига қўлоқ тутилади ва амал қилинади.

Ҳамид Олимжон номли ширкат ҳўжалиги ҳудудида фермер сифатида муваффақиятли фаолият қўрсатиб келаётган Суён Улашев ҳам Чироқчи туманининг ана шундай катта мартабага эришган инсонларидан бири. У олтимши ёшга қираётган бўлса, шу умрининг салкам 40 йилини деҳқончиликда ўтказди. Ушбу даврда кадрдон даласи билан дардлашавериб, унинг тилини жуда яхши тушушди, ери ҳам унга ҳеч қачон панд бермади, юзини ерга қаратмади.

Хурматли Президентимизнинг вилотиимизга яқинда қилган таширини жуда муҳим воқеа деб ҳисоблайман, - деди Суён Улашев унинг жамоаси дон тайёрлаш шартнома-режасини ошириб бажарган кўни қилган мулоқотимизда. - Деҳқон дилидагини, умуман ҳалқнинг юрагидагини топиб айтишни Юртбошимизга чиқарганда ўзим. У киши галлакор билан галлакор, пахтакор билан пахтакор тилида сўзлашади. Айниқса, менга янги ва истиқболли навлар зарурлиги, экин табиатини билиш ҳақидаги гаплари жуда ёқди.

Ўзингиз қайси навларни экиб келаясиз, улар сизни қаноатлантирадими?

«Очилиғи айтсам, ўнчалик эмас. Масалан, бу йил «Уманка» навли бугдой етиштириб, гектаридан 61 центнердан ҳирмон қўтардик. Бу, албатта, бизнинг шариоитимиз учун ёмон қўрсаткич эмас, бироқ, дарв талаби нуктаи назардан - оз. Менга қолса, ҳўжалигимизда «Улугбек» навини экиб, ҳосилдорликни гектар бошига 90 центнерга етказган бўлардим.

«Нега бундай ишонч билан сўзлаясиз?»

«Чунки, ўзим сиёаб қўрдим. Ўтган йили бир четга

«Улугбек» уруғидан 100 килограмм экиб, мах-

сус қўзатдим. Бир хил парвартишда, бир меъ-

ёрда суғурдим, озиклантирдим. Натижада

«Улугбек» навининг галласи «Уманка»никидан

бир қарич банд, бошгои эса ярим қарич узун, дониям

шунга яраша бир ярим хисса мўл битди. Аллоҳида, ўриб,

янчиб, тортиб қўрдим-да, юқоридаги тўхтамага келдим.

«Пахтачиликда-чи?»

«Бу борада ҳам қўнғилимиздагини, тополганимиз йўқ.

Кейинги 5 йилда «С-6530» навини етиштириб келаяпмиз.

Хар доим режа ва мажбуриятларни ортиғи билан адо

этайтган эсак-да, барибир мўлжалга етолмаяпмиз. Бир

пайтлари «Бухоро-6» навли гўздан гектарига 60 цент-

нергача ҳирмон қўтаргандик. «С-6530»дан эса шунча

ҳаракат қилсак ҳам 45 центнердан оширолганимиз йўқ.

«Президентимиз пахтадан фақат юқори ҳосил олиш

эмас, уни нисбатан арзон ва жаҳон бозорига харидор

қилиб ишлаб чиқариш вазифасини ҳам қўйдилар...

«Жудаман тўғри талаб. Ўзбекистоннинг «оқ олтин»ига

жумлаи оламнинг деярли ярми кўз тикиб турган эндиғи

пайтда пахтаимизнинг толаси-да пишиқ ва сифатли,

дунёвий андозларга мос бўлмоғи шарт. Бу масалада

муаммо яна келиб уруғчиликка тақалади. Мен бир

нарсани тушунолмайман, бутун бошли институтлар,

селекциячи алломулар нима билан бандлар ўзи?! Бу

соҳада ёзилган семиз-семиз илмий ишлар, ёстик-ёстик

қайтқай қитоблар қўпу, аммо, самарасини биз -

деҳқонлар неғадир сезмаймиз. Юртбошимиз ниҳоят

тўғри қайд этганларидек, далаларимизни тоқайгача

синов майдонига айлантирмайс, бунакда қўзланган

ниятларга қачон эришамиз?! Мен ферматдан фойдала-

ниш уруғчилик билан шуғулланувчи ҳурматли олимла-

римизга айтмоқчиман: - Марҳамат қилиб, бизга янги,

ҳар жойининг ўзига боп нави етказинг-да, қандай

меҳнат қилишни, қанча мўл ва сифатли галла ва пахта

етиштиришни бизларга қўйиб беринг. Ана ўшанда

қўрсатсиз, ўзбек деҳқонининг куч-қудратини!

Суён ақанинг бундай қатъиятли ва шиддатли мулоҳа-

заларида жиддий асос бор. У ўзи бошлиқ жамоа қила-

ётган астойдил меҳнатга яраша эришилаётган самара-

дан қоникмайди ва бун муҳим тақорлайди. Холбуки, ҳар доим ҳосилдорликда биринчи бўлсам. Ўтган йили, тумандаги ақсарият ҳўжалиқлар аро йўлда қолиб кетган бир вазиятда унинг жамоаси мавжуд 36 гектар майдонинг ҳар гектаридан 41 центнердан ҳирмон қўтариб, Чироқчида юқори ўринга чиқди. Гўзаларининг ҳозирги авжи эса ҳар қачонгидан-да баланд.

«Сизнингча, пахтани кўпроқ етиштирган маъқулми

ёки галлани?»

«Иккаласини ҳам қўлдан қўймайлик керак. Ёш дав-

латимиз учун пахтаман, галламан бирдй му-

ҳим. Шу жумладан, ҳалқимиз учун ҳам. Мана

бизлар шундай йўл тутиб кам бўлганимиз

йўқ. Ўтган йили шаҳсан ўзим пахтадан 480 минг сўм

даромад олдим. Шартномани ошириб бажарганимиз

эвазига жамоамизга 10 тонна ўсимлик ёғи, 21 тонна

қунжара, 42 тонна шөлүха ақратилди. Ёки, галлачи-

ликдаги биргина бу йилги якунларни олайлик. 20

гектарлик бугдойоримиздан шартномадаги 80 тонна

ўрнига 122 тонна ҳирмон қўтардик, ҳосилдорлик

мўлжалдаги 40 ўрнига 61 центнерни ташкил

КОМУСИМИЗНИ ЎРГАНАМИЗ

29-модда. Ҳар ким фикрлаш, сўз ва эътиқод эркинлиги ҳуқуқига эга. Ҳар ким ўзи истаган ахборотни излаш, олиш ва уни тарқатиш ҳуқуқига эга, амалдаги конституциявий тузумга қарши қаратилган ахборот ва қонун билан белгиланган бошқа чеклашлар бундан мустасно.

ФИКР, СЎЗ ВА ЭЪТИҚОД ДАХЛСИЗДИР

Мустақил Ватанимиз Конституциясининг мазкур моддасида ҳуқуқий демократик жамиятга хос тушунчалар ва уларнинг Ватанимиз ҳаётига чукр таътиб этилганлиги ўз ифодасини топади. Маълумки, собиқ мустақил тузумнинг асосий тамойили инсоннинг эътиқоди ва фикри ягона коммунисттик мафкура измига бўйсундиришдан иборат бўлган эди. Халқнинг асрий ораси ўларок рўёбга чиққан истиқлол бизга нафақат сиёсий, балки фикрий ва руҳий эркинликни ҳам инъом этди.

Қомусимизнинг ушбу моддасида тилга олинган ҳуқуқлар, мамлакатимиз парламенти томонидан қабул қилинган Виждон эркинлиги, Диний ташкилотлар, Ноширлик фаолияти, Ахборот олиш кафолатлари ва эркинликлар, Журналистик фаолиятни ҳимоя қилиш тўғрисидаги бир қатор қонунларда ҳам акс этди.

Фикр ва сўз эркинлиги демократик жамиятнинг ижтимоий қарашлар хилма-хиллиги воситасида муттасил тараққий этиб боришини таъминлаш, эътиқод эркинлиги кишиларга ўзининг эркин дунёқарашига эга бўлиш имконини беради.

Жумладан, ахборот олиш ҳар бир фуқароннинг шахсий ҳуқуқлари сирасига қиради. 1997 йил 24 апрелда қабул қилинган "Ахборот олиш кафолатлари ва эркинликлар тўғрисида"ги Қонунда баён этилишича, ҳар ким ахборот олишни сўраб бевосита ўзи ёхуд қонуний вакиллари орқали муносабат этиш ҳуқуқига эга.

Ахборот олишга доир сўров ёзма ёки оғзаки шаклда ифода қилиниши мумкин.

Ёзма сўровларда муносабат этишнинг исми, орасининг исми, фамилияси, манзили сўраётган ахборотнинг номи ёки хусусияти кўрсатилади.

Сўровга иложи борича қисқа муддатда, агар қонун ҳужжатларида бошқа ҳол назарда тутилган бўлмаса, сўров олинган санадан бошлаб ўттиз кундан кечиктирмай жавоб қайтарилиши керак.

Оғзаки сўровга имкон қадар тезроқ жавоб берилиши шарт.

Давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат бирлашмалари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва мансабдор шахслар давлат сирини ёки қонун билан қўриқланадиган бошқа сирдан иборат ахборотни беришлари мумкин эмас.

Ахборот асосан оммавий ахборот воситалари орқали эълон қилинади ва тарқатилади.

ОАВ эълон қилинаётган ахборотнинг тўғрилигини текшириб қўришлари шарт ва улар ахборот бериш билан биргаликда унинг тўғрилиги учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Қонунга биноан, тарқатилган ахборот мутлақо конституциявий тузумга қарши қаратилган бўлиши мумкин эмас. Давлат ва халқ манфаатларига зид, миллий ва диний низо-ларни кўзга ҳисобга олган ҳолда ахборотни тарқатишга қўйиладиган чеклашлар ҳақида ахборот бериш билан биргаликда унинг тўғрилиги учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Умуман олганда, конституциянинг ушбу моддаси фуқароларимизнинг ўз фикри ва эътиқодидаги эркинлик ҳуқуқини таъминлайди ҳамда ахборот излаш, олиш ва тарқатишга бўлган эътиқодини таъминлашга хизмат қилади.

Ҳуқуқшунос
Дилмурод ХАЛИЛОВ
тайёрлади.

ЭНДАФТАРДАГИ БИТИКЛАР

Дунёда ҳақни қарор топтиришдан мушкулроқ иш йўқдир-ов. Бироқ, қаловини топаган, қор ҳам ёнади, деган ақида беҳуда айтилмаган. Чиндан ҳам лоф бўлиб туюлса-да, бу гапда жон бор...

Қадим-қадим замонларда бўлиб ўтган уч муллавақчаларнинг ўзаро қилмишлари юқорида айтилган нақлга далил. Уч илму толиб мадрасанинг бир ҳужрасида холбақудрат истиқомат қилишар экан. Хонада чироқ йўқлигидан муллавақчалар узундан-узук тунларни бесамаз ўтказишарди. Ахир, бир кун илмга чанқок талабадан ақли бир гап чиқди:

«Келинлар, яхшиси, ўзаро танга жамлаб, бозордан керагича шам сотиб олайлик. Ҳар кеча шамнинг бирини ёқиб, шуъласида китоб-хонлик қиламиз».

Бу истакни муллавақчаларнинг бири — илмга фидойироғи қўлади. Хасис талаба эса «Пулми борлиққа бор-у, лекин шам-га бир чақа ҳам қўшмайман!» дея хархаша қилди.

Барибир, икки талаба келишиб, шам сотиб олишди. Ана шундан кейин ўртада можабро кўзиди. Икки муллавақчада шамга пул тўлашдан бош торган ҳамқоналарини жозалаш фикри туғилди. Улар ўйлаб-ўйлаб, ахир, жазонинг ҳақ йўлини топишди: хасис муллавақчаларнинг қўзларини рўмол билан маҳкам боғлаб қўйиб, сўнг шам ёқадиган бўлишди...

ҚАРЗ ВА ФАРЗ

Фақир бир одам ўтмишда ўтинқашлик қилиб, ҳар кун уч танга топар экан. Топган ақчасининг бир тангасини қарзга беради, бир тангасини қарзига тўлар, қолган бир тангани тирикчилигига ишлатарди.

Ўтинқаш қанча фақир бўлса, ўшанча диёнатли эди. Бошингда не савдо бўлса бўлсин, бироқ, бирордан қарзинг бўлмасин. Сабаби, қарз ловулаб қўйиб турган қўйлақ, деган ақидага қатъий амал қилиб яшарди. Шу боис у

пешона тери билан топан уч тангасининг бирини зарурат учун қўшисига қарзга, бир тангасини тўлаб сира адо қилиб бўлмас қарзига, яъни ота-онасига беради, қолганини тубсиз ғор аталмиш рўзғорга сарфларди.

Фақир ўтинчи фақирона ҳаётдан — қарз фарзини адо этганидан беҳад хушнуд эди. Қарангки, ўтинчининг фарзандлари ақли-хушли бўлиб улғайди. Маъмурчилик билан кун кечириб кексайган отасининг иззат-ҳурмати-ни жойига қўйиб, қўрган қўнлари учун роҳат ато этдилар.

ОЛОВИГА ИСИНМАЙ, ТУТУНИГА КЎР БЎЛАСАН

Ҳадиси шарифда айтилгандай: "Бандаи мўминнинг бари тароқ тишларидек тенг" бўлгани билан уларнинг феъл-атвори тенг эмас — хилма-хил, турфа-турфа...

Одамзотнинг яшаш тарзига қараб уларнинг феъл-атворини икки тоифага ажратмоқчи жозиб билиди:

Биринчи тоифа: оловлашиб, ловуллаб, ҳамиша ёниб яшайдиган жўшқин одамлар. Иккинчи хили: тутаб, тутун қайтариб, ёнолмай яшайдиган кимсалар.

Жўшқин одамларнинг кўрағида гуриллаб олов ёниб туради. Маъбудлар оловидек сўнмас олов. Бу оловга исинса бўлади. Бунақа инсонлардан завол кўрмайсиз, аксинча, улардан баҳра оласиз, дилингиз яйраб, кўзингиз равшан тортади, каломидан ҳузур қиласиз.

Дунёга келганидан то кетганигача тутаб умргузаронлик қиладиганлар тоифасидаги миждов одамга йўлқасангиз, бурқиб турган тутунидан кўр бўласиз.

Назаримизда, оловига исинмай, тутунига кўр бўлдим, деган нақл ҳудди шу тоифа сўхта-си совуқ кимсалар шашнига айтилган бўлса, ажаб эмас.

Ана шунақасидан Яратганнинг ўзи асрасин! Аҳад ХАСАН

ЁЗГИ ТАЪТИЛ

Атиргулдан дарпарда олганликларини эшитганмисиз? Эшитмагансиз... Аммо қаловини топа қор ҳам ёнади. Яққабғ дарсининг ёнғинасида Майна Қасанова номли болалар оромгоҳи жойлашган.

АТИРГУЛДАН... ДАРПАРДА

Табиатнинг бу сўлим гўшасида ёнғин айна қазирма иссиқда болалар мазза қилиб дам олишмоқда.

Оромгоҳ шу қадар соя салқинки, дов-дарахтларнинг қўлтигидан бирор жойига ҳам қўйиш мурлари тегмайди.

Оромгоҳ бошлиғи А.Умаровнинг таъкидлашича, у раҳбар бўлиб келган кунгиде бу ерда болақонларнинг дам олишлари учун ҳеч қандай шароитни йўқлигини ҳисобга олиб ишга киришиб кетди.

Тўрт йил давомида бирор марта кетмон ёки бел тегмаган атиргул нўқоллари дов-дарахтларини тағига ишлов берди, - деди А.Умаров. Ортиқча гул қўчатларини корхоналарга гул деб, муҳожат қилганларга сотди. Кейин нима бўлган дерсиз, анча-мунча маблаг тўпладим. Тўплаган пулларга оромгоҳ учун дарпарда-у чойшаблар сотиб олинди. Бундан ташқари, оромгоҳ учун зарур бўлган турли турман жиҳозлар ҳам атиргул қўчатларидан келган даромад эвазига олинди. Ҳомий ташкилот Косон ёғ-экстракция заводи маъмурияти ҳам қараб туришгани йўқ. Оромгоҳдагиларнинг тадбиркорлиги билан иш юритишлари натижада ҳар бир мавсумда 600 нафар оромгоҳ фарзандлар табиат кўчигида мазза қилиб дам олмақдалар. "Туркистон-пресс"

ВАТАН ОСТАНАДАН БОШЛАНАР

(Боши 1-бетда)

Одамларимиз меҳнатқаш, меҳмондўст ва шўх. Ҳазил-мўтойбани жуда яхши кўришади. Тўйларимиз тартибли ҳамда қизиқарли ўтади. Қишлоғимизда собиқ иттифок давридан қолган 2 та дала шийони таъмирланиб, мактабга айлантирилди. Ҳозирги кунда у ерда 240 нафар ўқувчи 1994 йилдан буён билим олмақда. Уларга 30 нафар ўқитувчи таълим бермоқда. Яқинда эса қишлоғимиз аҳолиси бир тан, бир жон бўлиб, газ қувурларини ўтказиб, зангори олов ёқдилар. Эндиги ният совуқ кунларга қолмасдан хонадонларга табиий газни ёқдилар. Юқоридаги ишларнинг ҳаммасини халқимиз хашар йўли билан, ўзларининг маблаглари ҳисобидан амалга оширдилар. Ҳозир ҳам қишлоғимизда янгиланишлар, қурилишлар бир дақиқа ҳам тўхтагани йўқ. Албатта, буларнинг бариси мустақиллигимиз шарофатидандир.

1991 йилда Ўзбекистонимиз мустақил деб эълон қилинган кунда 40 йил ўқитувчилик қилиб, бегоб ётган раҳматлик бобом мени бағрига босиб, қувонч ёшлари билан: "Бу кунни биз бир умр орзу қилиб яшадик, энди сизлар бахтли ҳаёт кечирасизлар, фақат ўқинглар, Ватанини севинглар ва кадрига етинглар", - деган эди. Ҳозирги кунда мактабимиз бобом

Абдусамат Абдуллаев номи билан аталади.

Ҳар бир мусулмон фарзанди етти ота-бобосини билиши керак дейишади. Ҳозирги кунда ҳамма ҳам етти ота-бобосини билвермас керак. Лекин, қишлоғимизда ҳамма етти ота-бобосини билади. Чунки, қишлоғимизнинг ўз шажараси бўлиб, у ўрта қисмида қабриб тақалади. Қишлоғимизнинг ўзига яраша тарихий обидалари ҳам бор. Улар: Қўргонтепа, Чўнқолтепа, Эгартена. Етти оғиз тўла ва Ҳу оғиз тўларлардир. Улардан турли хил қўзлар, товоқлар ҳамда меҳнат қуролилари топиладиган. Обидаларнинг та-

турили хил ривоятлар бор. Бу ривоятларни биз — ёшлар отахон ва онахонларимиздан зўр қизиқиш билан эшитамиз. Чунки, бу бизнинг қишлоғимиз тарихидир. Зеро, тарихни билмай туриб, келажакни қуриб бўлмайди.

Ўзбек халқи ўтмишда жуда кўп қийинчиликларни бошидан кечирган. 1929-32 йилги очарчилик, 1937-39 йилги катагон йиллари, 1941-45 йилги уруш, қолаверса, "пахта иши" билан қанчадан-қанча софиди, тоза қалбли инсонлар оёқ ости қилинди. Буларнинг бариси бизнинг қишлоғимизни ҳам четлаб ўтмади. Ўнлаб ватан фидойилари бу қийинчиликлар қурбони бўлишди. Қанчалари майиб-мажруҳ бўлиб қолди.

Бу меннинг қишлоғим, мен туғилиб ўсган она туپроқ. Шундай экан бир ҳовуч она туپроғимни ўн ҳовуч тиллога ҳам алмашмайман. Қишлоғимнинг чанг қўчаларини, унда қопиб юрган болаларини, даладаги тоза қалб деҳқончию, пахса деворли уларини, барча-барчасини қандай билсам, шундайлигича севаман. Чунки, бу меннинг жонахон гўшам. Ватан остонадан, она-қишлоқдан бошланади, деганлари чин гап.

Бунёд АБДУЛЛАЕВ

ҲАМ АРЗОН, ҲАМ ФОЙДАЛИ

Ўза зарарқундаларига қарши биологик усулда кураш ҳар томонлама қулай ва фойдалидир. Атроф-муҳит зарарланмайди — одамлар соғлиғига путур етмайди. Янгиларик туманидаги "Хоразм" ширкат ҳўжалиги ҳосилот ва мутахассислари бу соҳада кўп йиллик тажрибага эга. Бойси 1982 йилда жамоада қурилган биофабрикада, 8 нафар олий маълумотли агроном фаолият кўрсатиб келмоқда. Бу усулнинг қишлоқ ҳўжалиги экинларидан мўл ҳосил олишда, кишилар соғлиғини муҳофаза қилишда аҳамияти катта.

Шу боис мана уч йилдирки, ҳашаротлар пайдо бўлишининг олдини олиш ва йўқотишда заҳарли кимёвий дори-лардан умуман фойдаланилмайди. Жорий йилда зарарқундалар қушандаси бўлган трихोगраммадан 29 килограмм, "олтинқўз"дан 8 миллион дона, габроброндан 10 миллион дона ишлаб чиқариш режалаштирилган бўлиб, шу қунгача 1120 гектар майдонга трихोगраммалар қўйиб, юборилди. Ш.Рашидов номли ширкат ҳўжалигининг 500 гектар экин майдони 5 маротаба ишланди.

«Кунлар исиб, айнаи ғўзалар шоналайдиган шу кунларда экинлар зарарқундалари — ўсимлик шираси, қарадрина, қўсақ курти каби ҳашаротлар пайдо бўлиб ривожлана бошлайди. Бундан эса ўз-ўзидан маълумки, ҳосилдорликка путур етади, деҳқон меҳнатининг бир қисми йўққа чиқади, - дейди биз билан суҳбатда биологатория мудири Хударган Қаландаров. - Бунинг олдини олиш учун энг аввало мутахассисларимиз, кузатувчи назоратчилар билим ва тажрибаларини ошириб боришга етарли аҳамият қаратамиз. Барча экин майдонлари деярли ҳар кун кузатувчиларимиз назаридан четда қолмайди. Улар далаларни айланиб, за-

рарли ҳашаротлар пайдо бўлиш хавфи туғилдики, дарҳол турига қараб уларнинг қушандаларини юборишади. Биз шартнома асосида қўшни ширкат ҳўжаликлари ва Хонқа туманидан муносабат қилган жамоаларга ҳам трихोगрамма, "олтинқўз" ва габробронлар етказиб бермоқдамиз.

Техника, ёнилғи ва кимёвий дори-лар қимматли бўлаётган ҳозирги шароитда ғўза ва бошқа экинлар зарарқундаларига қарши курашнинг биологик усули аҳамиятини тушуниб етган "Хоразм"ликлар ундан янада унумли фойдаланишга ҳаракат қилмоқдалар.

Холмурод ҚУРБОНОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири. СУРАТДА: Биофабрика бош ҳосилоти Эргашбой Қаландаров, лаборантлардан Ойимжон Эшнӣёзова, Назира Маъқубовалар.

ҲУНАРДАН УНАР

Аъзамжон Йўлдошевни нафақат Зафаробод тумани марказида, балки туманининг барча қишлоқ-қўргонларида танимайдиган киши йўқ. Бу қўли гул этикдўз чўлқуварлар оёқ қийимларини сифатли таъмирлаб, уларга бежирим янги пойафзаллар

тикиб бермоқда. Аъзамжон тикаётган туфлилар ҳар қандай фирма ва фабрикалар-ниқидан асло қолишмайди. СУРАТДА: мохир этикдўз Аъзам Йўлдошев. К.ЖЎРАҚУЛОВ олган сурат.

МУЛОҲАЗА

Бошқа вилоятларни билмадим-у, Сурхондарё йўлларида юрган, қишлоқларини кезган киши бир ҳолни кўриб ҳайрон қолади. Бунга Шўрчи, Жарқўрган, Қумқўрган туманларида жуда кўп бор дуч келганмиз... Бу не ҳол эми?

Катта йўлда кетаётгандик. Бир томонда уйлар, бир томонда пахта тайёрлаш пункти. Одамлар гап-гап. Нега улар тўда бўлиб ўтиришди? Тўхтаб, суҳбатлашдик:

-Нега бундай ўтирибсизлар?

-Пенсияни кўтарамиз...

-Нафақа ни почта бўлимида ё уйларингга элтиб бермайди-ми? Бу ер пахта пункти-ку?

-Почта узоқ. Қўлимиз қари-қартанг, бир хилимиз ногирон. Боролмаймиз. Почтачининг ўзи шу ерга опкеб беради.

-Нафақани бергандан сўнг тарқаб кетмай-сизларми?

-Йўқ! Пенсияни олганлар ҳам келаверади. Қарилки. Бекорчилик. Гўрунқ қилиб ўтири-миз-да...

Улар орасида кексалар, аёллар, ногиронлар, йигитлар, қизлар ҳам бор эди. Йигилиб ўтиришларини кўрсангиз, ё тўй бўлади, ё аза деб ўйлайсиз. Аммо, ҳар кун шундай. Бугун 20 киши нафақа олса, эртага яна 20 киши

келиб қўйилади. Ой давомида бу ҳолат шундай айланаверади. Бу ер нафақат нафақа "бериладиган" жой, балки "тарғибот-таъши-кот" марказига ҳам айланган. Бу ерда ҳамма ўзича. На маҳалла, на ҳўжалик маъмурияти, на ҳокимият уларга эътибор қаратади...

Яна тасаввур қилинг. Дарахтлар шовуллаб турган соя-салқин жой. Бир томонда маҳалла қўмитаси. Ёнида нурунийлар чой-хонаси. Ароқ-вино, пивонинг шовқинидан узок. Сўрилар қўйилган. Радиондан Маъмурхон Узоқов қўшиқ айтиб турибди. Бир гуруҳ суҳбатини қизитади. Бир сўрида шахмат ўйналапти. Бошқасида бир пилёла чой ичиляпти. Кимлардир газета варақлаяпти.

Маънавият ва маданият фазилатлари одамлар ҳаётини беэапти...

...Мана икки хил манзаранинг гувоҳи бўлдиқ. Қай бири афзал?

Ҳўш, сурхондарёлик нафақачилар қачон-гача тупроққа ўтириб, гурунқ қилишади? Тўғри, баъзи туманлардаги айрим қишлоқларда нурунийлар чойхонаси лозим жойга қўйилган. Аммо, аксарият қишлоқларда нафақа қишлоқларга бепарво қарашайди. "Ахир инсон қорнига эмас, қадрига йиғлайди" деган нақл бежиз айтилмаган-ку. Раҳбарлар унутмасинлар, "Энди инсон қадри ҳам авалгиларга ўхшамас".

Менгнор ОЛЛОМУРДОВ

ИНСОН ҚАДРИ

хил манзаранинг гувоҳи бўлдиқ. Қай бири афзал?

Ҳўш, сурхондарёлик нафақачилар қачон-гача тупроққа ўтириб, гурунқ қилишади? Тўғри, баъзи туманлардаги айрим қишлоқларда нурунийлар чойхонаси лозим жойга қўйилган. Аммо, аксарият қишлоқларда нафақа қишлоқларга бепарво қарашайди. "Ахир инсон қорнига эмас, қадрига йиғлайди" деган нақл бежиз айтилмаган-ку. Раҳбарлар унутмасинлар, "Энди инсон қадри ҳам авалгиларга ўхшамас".

Менгнор ОЛЛОМУРДОВ

гапирди. Ўтган йилги барча режаларни ошириб бажаришган соҳибқору боғбонлар бу йил 2700 тонна сабзавот, 950 тонна узум етиштириш режасини 1,5 ҳиссга бажаришни қўлаб туришибди. Ҳосил қўйи баланд. Демак, четта маҳсулот қачон-гача халқимиз тўхтовсиз ўсиб боради. Ҳўжаликда мўл, энг муҳими сифатли маҳсулот етиштиришда ибрат кўрсатган Б.Наримов, В.Мажинов, Б.Бокиев, Ж.Норис сингарилар бош-лиқ оилавий ширкатчилар Гўлободнинг саховатли замини имкониятлари катта эканлигини кўрсатмоқда. Пулга, ўзимизда камбў маҳсулотга айлантириладиган ноз-неъматлар деҳқонлар тадбиркорлигидан далолатдир.

Ўқтам ҚУРБОНОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

"ТУЛОБОД" НЕЪМАТЛАРИ — БЕЛОРУСЛАР ДАСТУРХОНИДА

Бозор муносабатларининг муҳим шартларидан бири шун-даки, етиштирилган маҳсулотнинг гизининг баҳоси жаҳоннинг қай-си бозорига қандай баҳоқалани-шини билишингиз керак. Ўшан-дагина сиз ўз меҳнатингизни муносиб қадрлай оласиз.

Мустақиллик Ўзбек деҳқонига ана шундай имкониятни яратиб берди. Бугун бир коп қўқатни шимолдаги совуқ ўлкаларга элтиб, бир коп пул қилиб келаятганларни кўрсак, сира ҳайратланмаймиз.

Дарҳақиқат, деҳқончилик маданияти юксалтириш, ердан унумли фойдаланиш, экологик тоза маҳсу-

лот етиштириш бир жиҳату, уни пулга айлантириш янада муҳимроқ жиҳат эканлигини меҳнат аҳли тобора чуқурроқ англаб етмоқда. Деҳқон ўзи билан харидор ўртасида воситачи бўлмаганда қўриладиган фойда янада юқори бўлишини ҳам англаб етди ва бу юмушни ҳам ўзи эплай бошлади. Буни биргина Самарқанд тумани ноз-неъмат бунёдкорларининг янги замон тадбиркорлари сифатида жаҳон бозорига интилайтганлари ҳам далиллайди. Ўтган йили 74582 тонна сабзавот, 9617 тонна картошка, 19324 тонна узум, 9914 тонна мева етиштиришди, унинг бир қисмини хорижликларга пуллаб олган тед-

биркорлар бу йил янада мўл ҳосил қўтариб, четта сотиш микдорини ҳам кўпайтириш ҳаракатидилар. Улар биргина Беларусга олма, узум, помидор, қарамдан 300 тонна экспорт қилишмоқчи. Махсулот жўнатиш эса аллақачон бошланиб кетди. У томон-

дан 214 тонна картошка уруғлиги келтирилди.

-Авалги йиллардагига қараганда икки ҳисса фойда кўрапмиз. Биринчидан, ерни боқиб, ҳосилдорлигини бир ярим-икки бараварга оширишди. Иккинчидан, ҳосиллимиз

нинг халқимиз эҳтиёжидан ортиқча қисмини хорижда пуллаб, мўмай далад, - дейди "Гўлобод" ширкат ҳўжалиги раиси Хуршид Уроқов. - Бу йил 810 гектар ердаги сабзавот, узум, мевали боғдан қўтилгандан зиёда ҳосил ола бошладик. Ўз бозорларимиздан ташқари беларус биродарларимизга ҳам ноз-неъматлар етказиб беряпмиз. Масалан, биргина қарамнинг ўзидан бу-гунгача 20 тонна жўнатди. Юк вагонлари куруқ қайтмаяпти, 45 тонна уруғлик картошка олиб келиб, эдик. Ҳадемай узум жўнатишини бошлай-

миз.

Раис анчайин камтарлик билан

гапирди. Ўтган йилги барча режаларни ошириб бажаришган соҳиб

ЮЗДАН ОШИРГАН ЮЗИ ЁРУҒЛАР

(Боши 1-бетда)

-Ака, - дейишди комбайнчилар, - "Кейс"нинг жони чиқиб кетай деб ишлаётганлигини сезмаяпсизми? Шунча йил бундай кучли комбайни бошқариб, биринчи бор шундай ҳолатга дуч келишимиз.

Бугдойроқ жуда қалин. Гўёки бошоқлар бир-бирига суяниб қолишган.

-Барибир ўриш керак-ку? - деди раис комбайнчиларга қараб, - Тезроқ бўлмаса секинроқ бўлар.

Эрталаб бошланган иш қуёш қизара бошлаган чоғда якунига етди. Ижарачи Ҳомиджон Абдуллаҳатовнинг қувончини бир кўрсангиз эди. Хосилдорлик 108 центнер. Бунга ғувоҳ бўлганлар хайратдан донг қотишди.

Ўтган йили вилоятнинг Избоскан туманида бугдойнинг "Чиллаки" нави чоғроқ майдонларда парвариш қилинган эди. Май ойининг охирида ўримга қирадиган бу навадига галла кўп деҳқонларнинг эътиборини ўзига тортиди. Об-ҳавоси анча бекарор Андижон шароитида май ойининг охирида ўрим-йигини ўтказиш ҳам бир хайрат. Жорий йилда "Чиллаки" майдонлари 4032 гектарга етди. Айни шу навадига галлани парвариш қилган барча жойларда

хосилдорлик 80-90 центнердан кам бўлмади.

"Чиллаки" бундан кейин мамлакатимиз деҳқонларига ҳам маъқул кела бошлайди, - дейди Андижон сугориладиган ерларда галла ва дуккакли экинлар илмий тадқиқот институти директори Равшанбек Туланов. - Бу нава эрта-пишарлиги билан бошқа бугдойлардан кескин фарқ қилибгина қолмасдан, хосилдорлик ҳамда сифат кўрсаткичлари бўйича ҳам баланд. Ҳукумат қарори билан "Чиллаки"нинг нави элита уруғлари барча вилоятларга юборилади. Ишонч билан айта оламизки, мазкур нава республикамиз галлачилигида ўз ўрнига эга бўлади.

Маълум бўлишича, ҳозирда институт таҳриба майдонларида истиқболи бор бўлган маҳаллий навларнинг ҳали оммалашмаган бир неча турлари мавжуд экан.

Галла мустақилилиги қадар ишлаб чиқилган барча тавсияларда ҳар гектар ерга 150-180 килограммдан уруғлик сарфлаш кўрсатилган. Ўша давларда Андижонда сувли ерларда галла хосилдорлиги 30-35 центнер атрофида бўлган. Вилоят ҳокимлиги бу масалага жиддий эътибор қаратди. Ахир кичкина Андижонда тупроқ шароити хархил далалар мавжуд. Бўз, қумлоқ, заххаш

ҳамда адир ерларга қандай қилиб бир хил ҳақмида уруғ сарф бўлиши мумкин? Бугунги кунда унумдор ерларда бу кўрсаткич қатъий 250 килограмм. Адир, заххаш ва чўл ерларда 300-330 килограмм уруғ социяпти. 108 центнер дон берган далага ўтган йилнинг 29 сентябр кунин 300 килограммдан "Чиллаки" уруғи социялган эди.

Ҳар йили галла мавсумида Андижонда бир янгиликка дуч келасиз. Бу мавсумда ҳам яна бир янгилик рўй берди: шартнома режаси бажарилгандан сўнг далада ишлаётганларга энг кўп дон берган ҳўжаликка ҳам енгил машина муқофоти эълон қилинди. Вилоятда 74 минг гектар галлазор 10372 нафар пудратчига бўлиб берилган. Улар белгиланган ички режа бўйича хосилдорлиқни бажаришса,

ортганини бордонига тўкишади. Ёўза парваришида ва бошқа юмушларда иштирок этаётганлар манфаатдорлигини ошириш мақсадида таъсис этилган бу муқофотнинг сири ана шунда. Айтайлик, яқин йилларда омбордаги донини кузга етказган бошқарув раисининг димоғи чоғ бўларди. Кейин янги йилга ўтиб дон бериш урф бўлди. Аста-секин "Наврўз" кунларида дон тарқатиш юзга келди. Икки йилдирки ҳўжаликларда ўроқдан ўроқчага дон сақлаш мумкин бўлиб қолди.

Бўз туманидаги "Ўзод" ширкат ҳўжалигида бўлганимизда бошқарув раиси Икромжон Маматов ўз ҳисоб-китобларини айтар экан, деҳқонлар қамида 2 тоннадан дон олишини билдирди. Ўтган йили бу кўрсаткич 1,5 тонна атрофида бўлган эди. Марҳамат туманидаги "Машъал" ҳўжалигининг марказий омборига кўзингиз тушса ёқангизни ўшлайсиз. Тоғ-тоғ бўлиб турган бугдойлар омборга сиймай қолди. 28 та шийпоннинг ҳар бирига ноилоҳжикдан 30-40 тоннагача дон тўкишга мажбур бўлинди. Бошқарув раиси Мўминжон Каримов галла хосилдорлиги ортган сари қишлоқдагиларнинг дастурхони нонга тўкин-сочин бўлаётганлигини қувонч билан гапирди. Унинг айтишича, қишлоқда 18 та тегирмон йил - ўн икки ой ун тортаётган экан. Гапнинг қисқаси муқофот битта. Унга даввогарларнинг эса ҳисобини олиш қийин кечаяпти.

Вилоятда галла тайёрлаш бўйича режа бажарилиши арасида Шаҳрихон туманидаги "Олтин водий" ширкат ҳўжалиги га йўлимиз тушган эди. Бу ҳўжаликда дондор галлакор, Ўзбекистон Қаҳрамони Солиқжон ака Абдураулов меҳнат қилди. Юртбошимиз билан бот-бот учрашиб галлачилик масалаларида мириқиб суҳбат қурган бу инсоннинг ҳар бир сўзи бир дон ва ҳаммаша суҳбатнинг бошида ҳам, охирида ҳам ҳудода шўкр, Юртбошимизга раҳмат дея дуога

кўл очади. -Мустақиллик бўлмаганида, - дейди Солиқжон ака, - бугунги авлод галла қандай бўлишларини асло билмаган бўларди. Истиқлол шарофати билан галладан бегона бўлган далаларимиз бошқоқа тўлди. Ўзининг донинг, ўзининг нонинг бўлмаса ҳеч қим эмассан. Худода шўкр, Юртбошимиз бунини юрак-юрагидан чўқур ҳис этди. Халқни ўз донига, ўз нонига эга бўлишга даъват этди. Бугун ана шундай айтган кўнларга етиб келдик.

Ҳа, устоз деҳқоннинг бу дил сўзларига қўшимча қилиш қийин.

Қобилжон АСКАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" муҳбири.

СУРАТЛАРДА: 1. Хосилдорлиқни гектар ҳисобига 110 центнерга етказган Асака туманидаги "Навбахор" ширкат ҳўжалигининг пудратчиси Аҳмаджон Қодиров. 2. Марҳамат туманидаги "Машъал" ширкат ҳўжалигида далада ишлаётганларга дон тарқатиш пайти. 3. Андижон туманидаги машина-трактор паркиннинг "Кейс" комбайнлари ҳайдовчилари Ҳомиджон Қобилов билан Салимжон Турдиевлар. Ҳ.АРАБОВЕВ олган суратлар.

ЕТТИ ИКЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

ВИДЕОТАСМА ИСРОИЛГА БЕРИЛАДИМИ?

Ливандаги "Хизбуллох" ислом гуруҳи жангариларининг билдиришича, агарда БМТ ўзининг тинчликпарвар қучлари томонидан суратга олинган видеотасмани Исроилга берадиган бўлса, у ҳолда жангарилар ушбу халқаро ташкилотни жосусликда айблайд.

БМТ юқори мартабали вакилининг айтишича, 30 минутлик видеотасмага "Хизбуллох" гуруҳи томонидан уч нафар Исроил аскарини ўғирлаш жараёни туширилган экан. Таҳминларга кўра, ҳарбийлар асирда сақланмоқдалар.

Ушбу Ислам гуруҳи раҳбари шайх Ҳасан Насруллоҳнинг фикрича, тасма исроилликларнинг қўлига топширилмаган бўлса, БМТ "душман фойдасига ишлайпти", дея ҳисобланади. Натижада, Ливан жанубидаги халқаро қучларнинг бетарафлиги ишонч йўқолиб, уларнинг ҳаётлиги хавф туғилиши мумкин.

КОНЧИЛАР НОРОЗИ

Ўн минглаб кончилар ва уларнинг оила аъзолари Хитойнинг шимолий-шарқидagi Харбин шаҳрига яқин бўлган темир йўл тармоғини тўсиб қўйдилар.

Боиси, улар 2,5 йилдан буён маош тўламаётган ҳукуматдан қарзларни узиб қўйишни талаб қилмоқдалар. Норозилик ҳаракатларининг энг қучлиси марказий қўмир қонларида кузатилаётган. Раҳбарият вакиллари айтишича, ҳозирда ишчиларга маош сифатида тўлаш учун маблаг етишмай турибди. Маълумотларга кўра, Оврупо мамлакатларининг кўпчилигига ўз қўмирини қазиб олгандан кўра, Хитойдан сотиб олиш арзонга тушяётган экан.

ТЎҚНАШУВ ҚУРБОНЛАРИ

Рейтер агентлигининг хабар беришича, Ямайка пойтахти Кингстонда юз берган тартибсизликлар тўғрисида 3 нафар ҳавфсизлик қучлари ҳодими ва 19 нафар тинч аҳоли ҳалок бўлди.

Айни шу пайтда полиция нақонуний қуролланишга қарши тадбир ўтказяётган, муҳолифчилар билан тўқнаш келган эдилар. Муҳолифат раҳбари Эдвард Сиганинг айтишича, тинч аҳолининг ҳалок бўлишига полициячиларнинг қўр-қўрона ўқ отишлари сабаб бўлган эмас.

Мамлакат бош вазирини Пи Жей Паттерсоннинг билдиришича, бундай ҳолларда ҳукумат четдан кузатиб тура олмайд, чўнки, оқибатда янги тартибсизликлар келиб чиқиши мумкин.

Молиявий Янгиликлар Агентлиги "Виртуал кутубхонаси" билан ҳамкорликда тайёрланди.

ТАБИЙ ЗАҲИРАЛАР ЧЕКСИЗМИ?

Вақтдан учқур нарсаси йўқ. Мана, ҳадемай, 1995 йилнинг сентябрида Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг Нукус Декларациясини имзолаганларига олти йил тўлади.

Мазкур ҳужжат қабул қилинганидан сўнг Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ЮНИСЕФ, ОБСЕ сингари ташкилотлари, халқаро молия маҳкамалари, турли-туман хайрия жамғармалари Оролбўйи аҳолисига ёрдам бериш учун аниқ лойиҳалар, дастурлар, тақлифлар тавсия қилдилар. Табиий заҳираларни бошқаришни такомиллаштириш лойиҳаси (NRMP) ана шуларнинг бири эди. У беш йилга йўлхалланган бўлиб, АКШ халқаро тараққиёт Агентлиги (USAID) томонидан маблаг билан таъминланди ва у Марказий Осиёнинг бутун минтақаси бўйлаб фаолият кўрсата бошлади. Лойиҳа USAIDнинг мазкур минтақа учун тузилган янги стратегиясига асосланди. У интеграциялаш, заҳираларни турғун бошқариш, ўқув дастурлари орқали табиий заҳираларни бошқариш имкониятларини кенгайтириш, кўрғазмали лойиҳаларнинг қўламини ошириш каби масалаларни қамраб олди.

Маълумки, табиий заҳираларни бошқаришни такомиллаштириш Ўзбекистон ва Марказий Осиёдаги бошқа мамлакатларнинг иқтисодий ҳамда ижтимоий тараққиётида катта аҳамиятга молик омиллардан бири ҳисобланади. Зеро, табиий заҳиралар чексиз эмас. Шу боис БМТнинг Ўзбекистондаги ваколатхонаси яқинда "Ўзбекистондаги ижтимоий-иқтисодий вазиятни баҳолаш" номили ҳисоботини чоп этди. Унда айтилишича, Ўзбекистон олдидан турган долзарб вазифалар орасида "сув заҳираларидан самарасиз ва оқилона фойдаланмаслик", республиканинг барқарор ривожига, албатта, таъсир кўрсатади. Шу сабабдан, қаторасига икки йил Ўзбекистонда сув танқислигининг рўй берганининг назарда тутиб, бу масалалар

БИЗНИНГ ШАРҲ

назарда тутиб, бу масалалар билан шуғулланувчи шахслар сув заҳираларидан фойдаланиш амалиётига жиддий ўзгаришлар киритиш лозимлигини яқини англаб турибдилар.

Ана шу мушоҳададан келиб чиқиб, NRMP ўзининг Ўзбекистондаги фаолиятида сув заҳираларидан фойдаланишни такомиллаштириш муаммосини асосий йўналиш деб белгиледи. Зотан, Ўзбекистон мазкур минтақада алоҳида журғофий макон тутиб туради. Шунинг учун NRMP ўз тадбирларида мониторинг тизимини такомиллаштириш ҳамда Сирдарё дарёсидagi сув оқими ва сифати тўғрисидаги маълумотларни марказлаштириш, гидрометрик таҳмин ва таҳлилларда имкониятларни қучайтириш, чегарадosh ҳудудларда Сирдарё ҳавзасидagi сув заҳираларини бошқаришда давлатлараро ҳамкорлиқни янги поғонага кўтариш, шўрхок минтақалар пайдо бўлишидаги салбий ҳолатларнинг олдини олиш, Сирдарё оқимидаги оби ҳаёт микдори устидан назорат тизимини такомиллаштириш, бунда Андижон вилоятидаги Пахтаобод каналидан фойдаланиш таҳрибатини, кенгроқ жорий этиш ишларини биринчи ўринга қўйди, сув заҳиралари билан шуғулланувчи шахслар касбий малакаларини оширишда ўқув дастурлари асосий воситалар сирасига қиради. Шунинг учун NRMP жойларда мазкур ўқув дастурларини амалга оширишда мутахассислар гуруҳларининг ихтисослашганлиги ва уларнинг ахтиёрлиги алоҳида эътибор қаратмоқда. Яқинда ана шу мақсадда ўтказилган машғулотларда Пахтаобод канали операторлари учун йўлхалланган компьютер курслари, GE-1 тизими ҳақида батафсил маълумотлар берувчи дарслар, гидрометеорологик станциялар жойлаштиришдаги майдонларни танлаш ва баҳолаш каби курслар жуда фойдали ва қизиқарли бўлди.

NRMP ўзининг Ўзбекистондаги фаолиятини тобора кенгайтирмоқда.

Р.УМАРОВ.

ХИРМОН ТОҒ - КЎНГЛИ ЧОҒ

Хосил мўл бўлса, гаплар дадил, қомат тик, кайфият аъло бўлади. Бу ҳолат Фарғона деҳқонлари шуурида кузатилади.

Ўша кунлари гарчи хосил тўлиқ ўриб-йигиб олинмаган бўлсада, галлакорлар руҳи тетик эди. Кўп ўтмай, вилоят деҳқонлари давлатга 268138 тонна дон сотиб, гектаридан 33,5 центнерлик кўрсаткич билан шартномавий режаларини бажардилар. Бу - дастлабки босқич, албатта. Улар 98 минг гектар ерда деҳқончилик қилишиб, ҳар гектардан 44,2 центнердан, жами 432700 тонна хирмон кўтаришни мақсад қилиб қўйишган эди.

Биз 60-70 центнерлик натижага эришган пудратчилар, фермерлар билан учрашдик. Раҳбарлар режадан ошиғи ош бўлсин, дейишмоқда. Бу ҳам бир - ҳиммат, албатта... "Йўқ, топширасан!", деб туришса, ахли деҳқон додини кимга айтарди?

Биз чўл тумани - Ёзёвонга борганимизда Набижон Қўзибоевнинг "Тадбиркор" ҳўжалигида ҳам бўлдик. 28 гектар ери комбайндан ташқари, барча техникаси бор экан. Ўтган йили гектаридан 33,3 центнер ўрнига 40 центнердан пакта, галладан 35,5 ўрнига 50 центнердан хосил олибди.

-Бу йил 60 центнерни қўзлаб турибмиз, - дейди фермер. -Режадан ортқисини нима қиласиз?

-Ўзимда қолади. Ўтган йили ҳам шундай қилган эдик. Режадаги галланинг пулини ҳам олам.

-Мажбуран тортиб олиш йўқми?

-Нималар дейсиз, ў замонлар ўтиб кетди...

-Бизда фермерлар бўлишмоқда, тумани ҳам оёққа турғизмоқда, - дея суҳбатга қўшилиди туман фермерлари раҳбари Абдулҳамид Саидов. - Раҳбарлар мард туришгани учун фермерлар самарали меҳнат қилмоқда. Бугунги кунда вилоятда энг кўп фермерлар бизда. 486 фермернинг 7522 гектар ери бор. Улар туман галласи ва пактасининг 45 фоизини етиштириб бермоқда. Борган сари фермерлар сони ортиб бораёттир.

Ёки Қува туманининг Охунбобоев номи ширкат ҳўжалигида бўлганимизда айрим пудратчилар гектаридан 85 центнергача галла олишяётганини айтишди.

-384 гектар еримизнинг ярми Полвонтош адирларида жойлашган, - дейди ҳўжалик раҳбари Солиқжон Собиров. - Мана шу ўрпалатган ердан хирмон 68 центнердан тўғри келмоқда. Режамиз 46,3 эди. Ундан ортми пудратчиларники...

Яна бир эътиборли томони бу йил фарғоналиклар 9 минг тонна уруғлиқни ўзлари тайёрладилар. Келгуси йилдан бошлаб уруғлик масаласи тўлиқ ўзларида ечим топади. Чўнки, имконият бор - галла мўл ва сифатли. Бу борада дастлабки қадамлар ташланди. "Қувадонмаҳсулот" акциядорлик жамиятида Швейцариядан келтирилган замонавий ускуналар ўрнатилди. Бу ҳақ тўлиқ қувват билан ишласа, бир кунда 50 тонна бугдойни саралаб бера олади. Жорий йилда мазкур цехда 2000 тонна уруғлик тайёрлаш режалаштирилган.

Айтиш мумкинки, Фарғонада давлат омборлари ҳам, хонадонлар бордонлари ҳам бугдой билан тўлмоқда.

Тоҳир ДОЛИЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» муҳбири.

ИБОДУЛЛА БОБОНИНГ ОТАРИ

(Боши 1-бетда)

Мақтаняпти деманг-ў, ҳар йили қўйлариятининг тенг яримдан "сув" қўзилар туғилади. Қўзчоқлигида уларнинг баҳоси 20-25 минг сўм атрофида бўлади.

Тўғрисини айтганда, 10 нафардан иборат каттагина оиламиз ҳалол меҳнатимизнинг орқасидан келаятган даромад эвазидан тўқ ва фаровон ашайпти. Енгил машиналаримиз бор. Йилда тўй қиламиз, иморат соламиз. Баъзи одамларга хайрон қолсан киши. У қиммат, бу қиммат деб замондан нолани ноланган. Оиламизда овқат гўштсиз пишмайди. 60 бошдан ошқ қўй-эчкимиз бор. Бунинг устига қўзиларнинг каттарогини сотиб, кичигидан оламиз-да, қолган пулига ҳар бозорда 2 та қўзи ёки улоқ оламиз. Мана сизга оддий мисол. Ҳафтасига битта эчки сўйганимизда ҳам отаримизга яна биттаси қўшилиб бораверади. Бундан ташқари 100 бош қуён асраймиз. Товуқ, ўрдақларимиз яна шунча.

...Ибодулла ака бизни ичкарига бошлади. Гўлдор қилиб босилган тақанаматлар чиройли гиламдан қолишмайди. Сўпалари устида кигизлар.

-Яқингача энг қимматбаҳо хом ашё бўлган қўй жуни кераксиз матоҳга айланиб қолганди. Уларни ҳаммасини йигдириб ўғилларимга кигиз бостираман. Керакли ўринларда у ҳам асқотади. Яқинда кимдир келиб эчки жунларини килограммининг 1000 сўмдан олиб кетибди.

Яратганга беадад шўқрлар бўлсин-ким, фақат оила чорчаси, қўшимча томорка орқасидан бекаму-кўст ашайяпмиз. Чой, қанди ҳисобга олмаганда, бирор нарса учун дўконга югурмаймиз. Ўғлим Расулбек 10-11 ёшдан қўйлар изида. Кигизиям ўзи босади. Шу пайт ташқаридан биров келиб, суҳбатимиз бўлиди. Меҳмон ийманиб-роқ сўз бошлади.

-Акам тошкентлик 2-3 ҳамкасби билан келди. Битта қўқор олиб кел деб мени сизнига жўнатди. Пулини ўзи бераркан...

Ўғиллари кўринмаганидан аёли Сафарғул момага тайинлади:

-Нариги қўрадаги қўқорларни кўрсат. 5 таси ичидан хоҳлаган биттасини олиб кетаверсин. Матрасул келганга ўхшайди. Рўзимбой билан ўзим ҳисоблашавераман.

Ҳа, ҳар қуни шундай. Бу хонадондан 5-6 кишининг ҳождати чиқади. Суҳбатимиз яна давом этади:

-Шўролар даврида 1 бош қорамол, 3 бош қўйдан ошқ сақланмасин, деган сиёсатни ҳам кўргандик. Ўша пайтларда қўйловлар, тўқайлар қўп бўларди ёки бу ҳам одамларни ўзига қарам қилишининг бир йўлимикин?!

Энди бир ниятим шу Расулбек ўғлимни рўзгорини бошқа қилсам, қўйчилик фермер ҳўжалиги ташкил қилиш ниятим бор.

-Ниятингизга етинг, Ибодулла бобо, - дедик оқсоқолнинг елкаларини силаб.

Қ.ХОЛМУРДОВ

Учқўрғон туманида

«Жалолобод» ширкат ҳўжалиги

деҳқонлари бу йил

602 гектар ерга пактанинг

«Оқдарё-6» навини экиб, меҳр

билан парвариш-лашмоқда. Айни кунларда

ғўза «шарбат» суви билан қондириб

суғорилмоқда.

СУРАТДА: бош

пудратчи (чапдан иккинчи) Исроилжон

Саидбоев ўз аъзолари билан.

П.АКБАРОВ

олган сурат.

ҚУЛУПНАЙ ЕТИШТИРИШНИ БИЛАСИЗМИ?

Қулупнай эрта пишар, жуда мазали, хушбўй, шифобахш, парҳезбон, айни пайтда, қайта ишлаш учун энг яхши хом-ашё ҳамдир.

У инсон учун зарур бўлган органик кислоталар, қанд моддаси, маъдани тўзлар, ошловчи моддалар ва турли дармондориларга бой, саломатликни мустаҳкамлайди, баъданда модда алмашинуви, овқат ҳазм қилишни, юрак фаолиятини яхшилайд, ферментлар ажралиб чиқишини, қон айланишини қучайтиради. Халқ табаътида буйрак, жигар, талок, ўт йўллари касалликларини даволаш учун қулупнай истеъмол қилиш тавсия этилади. У паршинохотирлик, қон босимини даволашда ҳам қўл келади. Қулупнайни кўп истеъмол қиладиган киши тез қаримайди, узок умр кўради.

Шундай экан, уни етиштиришни ҳам кескин қўпайтириш лозим. Ҳўжалиқлар, оилавий пудратчилар, шахсий ёрдами ҳўжалиқлар, хонадонлар бу беназир неъматини экиб, нафақат ўз дастурхонларининг кўржига-кўрқ қўшадилар, балки, саломатликларини яхшилаб, даромадларига даромад қўшадилар.

Айниқса, ундан тайёрланган мурabbo, жем, мармелад, повидоло, музқаймоқ, конфет, пирог ва шарбатлар ҳузуржондир.

Савол туғилади: қулупнай экиш

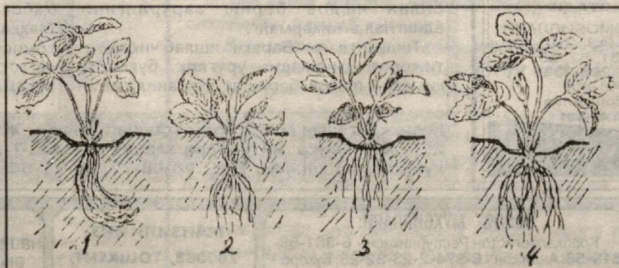
гектарига 40-60 тонна чирган гўн ва 600-1000 килограмм суперфосфат солинади. Тупроқ плуг билан хайдалганда чўқурлик 30 сантиметрдан кам бўлмаслиги керак. Қу-

лупнай экиш пайтида экилган қўчлар яхши тутиб кетади.

Тоза навли қўчаниннинг илдиз тизими оқиб бўлиб, 4-5 сантиметр узунликда ва 2-3 та барги бўлиши керак. Ўтказилаётган қулупнай қўчаниннинг илдизи бугъзига тупроқ билан қўмилиши, атрофи босилиб зичланиши, илдизлари қайрилиб қолмаслиги, бўшлиқ қолдирмаслик керак. Намни яхши сақлаш мақсадида қўчат атрофига чиринди сегилади. Қўчат ўтказилгандан кейин тупроқ нам ҳолда сақланади. Биринчи даврда ҳар 7 кунда, кейин 10-15 кунда суғориб турилади.

Биз эртапишар "Ўзбекистон", "Дилбар", ўртапишар "Қўлвер" ва кечки "Тошкент", "Зенга-зенгана" навларини экишни тавсия қилган бўлуз эдик.

Бу йил ана шу навларни экиганимиздан сўнг келгуси йилнинг феврал-март ойларидан тупроқ етилиши билан туплар эски баглардан тозаланиб, қатор оралари юмшатилади, кўмма чопик қилинади. Ана шу жараёнда гектарига 300 килограмм сульфат аммоний, 300 килограмм суперфосфат ўғиллари солинса, мақсадга

НАВОИЙНИНГ НОЁБ НАСРИЙ АСАРИ

(Боши 1-бетда)

Навоий машҳур шахслар ҳаёти ҳусусида фикр юритар экан, аввало, алломаларнинг касб-кориға эътибор қаратади. Улар, дейди шоир, «халол лўқма касбига маздурлук қилиб турлар... ўтин ташиб турлар ва халол лўқма бу ишда қўлидири, андин фойз ва маърифат зойида бўлур...». Мутафаккир бу билан ҳар қандай буюклик, авлиёлик, машойхликнинг ахлоқий асоси, аввало, халол яшаб, халол меҳнат қилишда, деган ғояни илғари сурлади. Бундай кишилар манманликка берилмайди, камтар ва камсукум, ростгўй, барчага «хизмат ҳузурда, юмшоқ ва чучук тил бирла» муносабатда бўлади.

Китобда ўзининг «Мантук тайр» асари билан машҳур бўлган Фаридиддин Аттор, Шарқнинг буюк алломалари Навоийнинг Кўбро, Жалолдин Румийнинг таржimai ҳолиға оид ғоят қизиқарли маълумотлар келтирилади. Румий буюк фалсафий шоирлар, устози комиллар, мунаввар сиймолар сифатида талқин этилади. Унинг Балх шаҳрида дунёга келгани, болалик йилларида Фаридиддин Аттор билан учрашгани, ўшанда Аттор соғва қилган «Асрорнома» китобини умр бўйи мутлоаа этгани, асраб-авайлагани айтилади.

Шайх Навоийнинг Кўбро ҳақида эса китобдан қуйидагиларни билиб оламиз. У Чингизхон Урганчи камал қилган вақтда кексайиб қолган бўлишига қарамай, халқ лашкарини йиғиб, душманга қарши жанг қилган. Шу жангда мардларча ҳалок бўлган, ўлганда ҳам байроқ дастасини қўлдан чиқармаган. Навоийнинг айтишича, кейинчалик Румий шу ҳақда рубоий ёзиб, биз ўлганда ҳам ўз эътиқодида собит қоладиганлар насилданмиз, деб фахрланган экан...

Бир сўз билан айтганда, «Насоимул муҳаббат»да ўтмишдаги машҳур азиз-авлиёлар, алломалар, тарихий шахсларнинг ибратли ҳаёти ва фаолияти, уларнинг ажойиб инсоний фазилатлари, эрксаварлиги улуғланади, ўғит ва насихатлари баён этилади. Асарда талқин этилган ахлоқ-одоб қоидалари ёшлар тарбиясида, уларнинг маънавий дунёсини бойитишда бугунги кунда ҳам катта аҳамиятга эга.

Шуниси қувончлики, кўни кеча навоийшунос олимларимиз улғур мутафаккир таваллуудининг 560 йиллиғига муносиб тўхфа ҳозирлади. Ўзбекистон Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институтида тайёрланган Алишер Навоий мукаммал асарлари тўпламининг ўн еттинчи жилди «Фан» нашриёти томонидан чоп этилди. Ўттиз беш босма табоқдан иборат китобдан буюк сўз санъаткорининг ноёб насрий асари - «Насоимул муҳаббат» ҳам ўрин олган.

(ЎзА)

ТАЛАБАЛАР УЧУН ЯНГИ ШИФОХОНА

Ўтган ҳафтада Тошкент Давлат Аграр университетида янги шифоҳона ишга туширилди.

Унда жароҳлиқ, терапия, урология бўлимлари мавжуд бўлиб, бир йўла 25 нафар бемор даволаниш имкониятига эга. Муолажага эса пойтахт вилоятнинг табиби ва малакали мутахассис шифокорлари жалб этилган.

Аграр университетда «Соғлом авлод» дастурини ҳаёtgа тадбиқ этишга катта эътибор берилмоқда. Жумладан, бундан уч йил муқаддам кузги йиғим-терим мавсумига тала-

ба қизларни сафарбар этиш тўхтатилди. Йиғитлар ўқув-таъриба ҳўжасида дала ишлари билан машғул бўлган даврда қизлар университетнинг ўзида ташкил этилган ҳамширалик курсларида тахсил олдилар. Икки йил бўлдики, университет ҳолисидида ҳам, ўқув биносида ҳам тамаки чекаётган биронта талаба ёки домлани учратмайсиз. Шунингдек, «Соғлом авлод» халқаро хайрия жамғармаси Тошкент вилоят бўлимининг университетда таъин пункт очилган, унинг ўз хисоб рақами бор. Бундан ташқари, профликтикор, поликлиника ишлаб турибди. Мана энди уларнинг каторига янги шифоҳона ҳам қўшилди.

Азиза БОБОХОНОВА, Гаҳвар КОМИЛОВА. СУРАТДА: университет шифоҳонасининг очилиш маросиминида лавҳа.

СПОРТ ОЛАМИДА

УШАЛГАН ОРЗУ

Америка Қўшма Штатларида спортнинг дзюдо тури бўйича фахрийлар ўртасидаги жаҳон чемпионати низоҳисига етди. Унда ҳамюртимиз О.Агаев финал баҳсларда рақиблари устидан ажойиб ғалабаларни қўлга киритиб, биринчи ўринни қўлга киритди.

Бу менинг азалий орзум эди, - деди чемпион, - менинг ҳаяжонларим ҳар кимга ҳам насиб этавермайди.

ЖАЪФАР ИРИСМЕТОВ «СОКОЛ»ДА

Бундан бир ярим ҳафта аввал Россияда чоп этилаётган айрим спорт газеталарида ўзбекистонлик иштирокчи футболчи, Москва «Спартак» жамоаси ҳужумчиси Жавфари Ирисметов ҳақида хабар тарқалди.

Ушбу ахборотга кўра, ўзбекистонлик легионер бундан буён «Спартак»да ўйнамайдиган, аксинча, Россиянинг бошқа клубларида омадини синая қўриши мумкин.

Дарҳақиқат, ушбу хабар рост бўлиб чиқди. Чунки, ҳамюртимиз яқинда Саратовнинг «Сокол» клуби билан икки ярим йил муддатга шартнома имзолади.

ҚАШҚАДАРЁ КУБОГИ УЧУН

Қарши шаҳрида қаратг бўйича Қашқадарё вилоят кубоги учун навбатдаги баҳслар ўтказилди.

Мусобақаларда Фарғона, Андижон, Наманган, Тошкент шаҳри ва вилояти, Қашқадарё, Сурхондарё вилоятининг иштирокчи спортчилари иштирок этишди. Яқка тартибдаги кўмит баҳсларида биринчи ўринни Ж.Ҳақимов (1990), П.Абдумавлонов (1992), Н.Ҳўжаев (1989), Б.Раҳмонов (1988) ва бошқалар эгаллаган бўлишса, катталар ўртасидаги катта баҳсларида Ф.Абдумавлонов, О.Шоназаров, С.Қас-

ГАЛАБА МУБОРАК, ЛАЗИЗБЕК!

Кўни кеча ҳаваскор боксчилардан иборат Ўзбекистон терма жамоаси Таиланднинг Бангкок шаҳрида ўтказилган «Қирол кубоги» Халқаро турниридан ажойиб ғалабалар билан қайтиб келди.

Асосий беллашуларда 8 нафар турли вазн тоифасидаги боксчиларимиз рингга чиқишди. Жиззахлик ҳамюртимиз Лазизбек Зокиров (91кг) финал баҳсларида Х.Сингх (Ҳиндистон)ни 9:2 ҳисобида мағлубиятга учратиб, турнир ғолиблигини қўлга киритган бўлса, тошкентлик Бехзод Хидиров (54 кг), иккинчи, фарғоналик боксчи Дилшод Маҳмудов (58 кг) учинчи ўринлар билан кифояланишди. Жамоавий тартибда эса юрдошларимиз 3-ўринни банд этдилар.

ШУНАҚАСИ ҲАМ БЎЛАДИ

Италияда таяквандо бўйича 12-Жаҳон чемпионати низоҳисига етди.

Мазкур баҳсларда Ўзбекистондан 24 нафар иштирокчи спортчилар иштирок этиб, Рустам Ҳамроев, Владимир Ким, Леонид Ким - 54 кг, Баҳодир Қазов (63 кг), Дилмурод Мирбобоев (80 кг)лар ярим финалгача етиб келишди. Ҳамюртларимизга чемпионат якунлариға кўра, 6 та бронза медалини қўлга киритиш насиб этди.

Омон МАРДИЕВ.

ШАҲАР БОСҚИЧИ ҒОЛИБИ АНИҚЛАНДИ

Ўтган шанба кўни «Футболимиз келажаги» турнирининг Тошкент шаҳар маҳаллалари жамоалари ўртасида ўтказилган финал мусобақасида Тошкент шаҳри босқичи ғолиби аниқланди.

Финалда фақат ғалаба учун курашган Акмал Икро-

(Боши 1-бетда)

Энди Оқтоғ қаклиғи ҳақида гапирадиган бўлсак, у ўткир, чакқон, ҳур-как бўлади. Тоғларнинг чўққиларида юради. Одамни ўзига яқинлаштирмайди.

Атрофда қаклик хониш қилди.

«Қаранг, - у бутазор томонга имлади, - қаклиқнинг оёқлари ва тумшуги қизил. Барининг пешонаси қора, бошининг тепаси қўқимтир, кулранг бўлади. Боши ва томоғининг икки ёни оч сариқ, четлари қора йўли. Бу йўл тумшукдан бошла-ниб кўзга, кейин эса томоққа ўтади.

Бутазордаги қакликлар сони кўпайди. Уларни анча вақт кузатиб турдик.

Баҳодир билан қояма-қоя юриб, чангалзорлар оралаб, қакликлар қўйган инларни изладик.

ШОҲ САТРАПЛАР

Инсофи борнинг баракати бор.

Инсофли ошини ер, Инсофсиз - бошини.

Кўмирни ўғирлаган темирчи, Балога қолган кўмирчи.

Кўр бўлсанг ҳам, кўрнамак бўлма.

Адолат қиличи кесган кўл оғримас.

Адолат қиличи кескир бўлар.

Арзон бўлса, олувчидан инсоф кетар.

Қиммат бўлса - сотувчидан.

Етим-етим демангиз, Етим ҳақин емангиз.

КАКЛИКЛАР НЕГА БАРХАНЛАРГА КЎЧЯПТИ?

аниқлаб ололмайдиган тахлитда қўяди. Йил камёгин келганда, қаклик тўхумларининг олтиш фоииз очилмасдан қолади.

Бир ин билан қизикдик. Ҳас ҳамда ёшан аралаштириб, чиллик тарзда қўйилган. Уя булоқларга икки юз-уч юз метр яқин жойда. Инларда ўн-тадан ўттиз бештагача тўхум санадик. Улар-

нинг узунлиги икки-уч сантиметргача бўлиб, пўчогининг оқил пардаси ташки шароитга чидамлидир.

«Дарвоқе, қакликлар тоғларни нега тарк этяпти?»

учун имкон қидиради-да. Эндиликда тоғлардаги қакликлар Қизилқумни ўзларига макон айламоқдалар. Чўпон отарлигидаги сувдан баҳра олиб, қўймақдалар. Томди, Учқудук, Қонимех, Нурота кенгликлари қакликлар маконига айланяпти.

Шу аснода қакликлар яшаш жойини ўзгариётган экан, табиат муҳофазаси йўлида иш олиб бораётган тоғлар атрофларида яшаётган одамлар бунга лоқайд бўлмасликлари лозим, деган фикр келди ҳаёлимизга.

Яна қаклик сайради. Майли, қакликлар хониши оламни тутсин! Бу масонавор гўзал қушга ҳеч ким озор етказмасин. Уларнинг қайси жойда қандай қилиб яшашлари сирлигича қолсин. Ахир, табиат онамиз-ку!

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ, «Қишлоқ ҳаёти» муҳбири

Бухоро малака ошириш институтига вилоятнинг турли бурчакларидан ўқитувчилар келади. Бир-бировлари билан танишади, фикр алмашади, малака оширади. Шўбҳасиз-ки, қисқагина фурсатда малаканинг қанчалик ошиши ўқитувчининг ўзига, истаги ва иқтидорига боғлиқ.

СУРАТДА: (чапдан) халқ маорифи аълоҳиси Бону Комилова, Жондор тумани халқ таълими бўлими услубий кабинети мудири Бахтиёр Нарзуллоев, институтининг маънавият ишлари бўйича ректор ўринбосари Исроил Назаров ва биринчи тоифали ўқитувчи Жамила Абдиевалар ўзаро мулоқот пайтида.

Зебинисо ҚУРБОНОВА олган сурат

ЎКИНГ, КИЗИК КЎЗНИ НЕЧУН СОВУК УРМАЙДИ?

● Одамнинг бир кеча-кундузда кўрғани тасвирига туширилса, 19 километр узунлигдаги плёнка керак бўлар экан.

Совуқни сезадиган нуктаси бўлмаганлиги сабабли, кўзни ҳеч қачон совуқ урмайди. Бармоқ, бурун эса аксинча. Бел эса совуққа «ўч». Сабаби, белда совуқни сезадиган муҳимлар жуда кўп.

● Шанхайлик бир аёл тирноғини 50 сантиметр ўстирибди. Бу оламдаги энг узун тирноқ.

● Овенес исмли инглиз аёл сочини икки ярим метрга етказиб, дунёдаги энг узун сочли аёл номини олган. ● Олимлар ҳидни сезишда буруннинг ўнг томонидан кўра чап томони яхши «ишлаш»ини аниқлашган.

Қидирбой ТИЛАБОВЕВ

ЎЗБЕК ТАНДИРИ ОКЕАН ОРТИДА

Касбилик қуллол Бозор Итоласов ясаган кўза, хум офтобалар Европдан келган сайёҳларнинг диққатини тортди.

Америкалик ватандошларимизнинг эса оддий лойдан ясалган Касби тандирига ишқи тушди. Ватандошларимиз бир неча тандирларимизни харид қилишиб океан ортига олиб кетишди.

«Қашқадарё азал-азалдан ўзининг қуллоллари, меъморлари, ҳунармандлари билан машғур, - деди «Туркистон-пресс» муҳбирига Бозор Итоласов. - Айниқса Шаҳрисабз, Китоб ва Касби қуллоллариининг доғури қадимдан эл оғизга тушган. Ҳозирги кунда ҳам бу қадимий санъат тури халқорасида эъзозлаб келинади. Воҳада машҳур қуллоллар ўзига хос мактаб яратганларки, уларнинг қуллолчилик санъати-

дан хорижлик ватандошларимиз ҳам ўз хайратларини яширолмаёттилар.

Б.Итоласовнинг таъкидлашича, айниқса касбилик қуллоллар кўлида сайқал топган буюмлар ўзининг гўзаллиги, пишиқлиги билан ажралиб туради. Зеро, Касбининг тулғоғи қуллолчилик буюмлари ясагача мос.

Бир неча асрдан бери яшаб келаятган қуллолчилик санъати истиклолдан сўнг яна ривож топди. Ҳозирги кунда вилоятдаги «Усто» бир-

КУЛЛОЛЧИЛИК

лашмаси қуллолларнинг ижод қилишлари учун қўлай шарт-шароитлар яратмоқда. Бу ўз навбатида воҳада қуллолчилик мактабини қайта тиклади.

Океан ортидаги ватандошларимиздан яқинда яна бир хушхабар олинди. Аме-

рикаликлар тандиримизни кўриб, ундан яна харид қилиш ниятида буюртма берибдилар. Энди ўзбек қуллоли кўлида сайқал топган тандирлар океан ортида ҳам ўз ўрнини топпоқда.

«Туркистон-пресс»

Ишдан бориб, 10-қаватдаги хонадонимизга чиқам-дим-да, уйлар орасидаги майсадорда бир оз сайр этмоқчи бўлидим. Табиатга балли, шундай ям-яшил майсаларни яратган. Дарахларнинг уларга соябон бўлиб туришини қаранг. Ериша бошлаган зехним тўла тиниқлашмай, қаршида бировнинг оғир-оғир нафас олаётганини сезиб қолдим.

“ПУЛ” ДЕСА...

Ҳамқишлоғим - Ҳайридин уй қийимиди ёқаларини дол қўйиб, яйраб юрибди. Ҳайридин очик кўнглилик билан:

«Юринг, яна битта “зем”ни тоғим, шунинг олдиға борамиз, - деди. Яна қўшиб қўйди: - Будақаси бор.

Ҳозир уруги қўпайиб кетган, пештахта ортида чарвига сўлағи оққан мушукдек кўзи йилтираб турувчи олибсотарларни жиним сўймаганидан оёғим тормади, бироқ ҳамроҳим қисталанг қилавергач, ноилоҳ эргашдим.

Рустамнинг “будқа”си қўп қаватли уйлар орасида қўнкайган, ҳозир ҳар қадамда учрайдиган дўконлардан бири экан. «ТААЖЖУБ» «Шеф”и солиқ идорасида ишлар, Рус-там “договор” билан хизмат қиларкан. Йўл усти, ўтган-қайтган тўйнуқдан бир мўралайди, сақимчи, пуфакчи харид қилади. “Тома-тома қўл бўлар” деганларидек...

Ҳайридин ичкари кирди-да, «Муздагидан иккита оч» деди. Рустам деганлари хўмрайиб қўйди-да, шошилай муҳона ашигини тортди. Ичмилликлардан олиб, оғзини паққиллатиб очди, силтаб қўлимизга тутқазди. Сездимки, Ҳайридин уни безор қилиб юборган.

Дўконча ичи харидориги буюмлар билан тирбанд, қўл-қўлга тегмайди. Каталадек хонанинг тўрида қаравот қўйилган, устида рангли раиизмий қолган қўрпачалар. Демак, Рустам шу ерда ухлаб, тоғ оттиради ва ... туни билан савдо қилиб чиқади. Бу яхши-да, ҳам бировнинг хожатини чиқариши, ҳам “соққа” тинмай қилиб туради. Ҳайридин орадаги хижолат-пазликни кўтариш учунни, ҳа деб мени макташга қиришиб кетди: «Зўр идорада ишлайди, танишлари қўп» ва ҳоказо. Энсам қотса-да, жим ўтирдим. Бир пайт Рустам дангаллик билан шундай деди:

«Нима демокчанс? “Пул” деса отамни ҳам танимайман.

Мана, натижа! Хар қандай изох тош босмайди. Мен бир ганини баралла тўқорламоқчиман: одам хар қандай шароитда ҳам одам бўлиб қолиши керак! Тиркичилик айб эмас, пул топиш ҳам айб эмас, бировнинг хизматини қилиш ҳам айб эмас, бироқ, текинхўрлик деб бунчаларга боришни оқлаб бўлармикан? Қолаверса, отанинг номи, шарафи фарзанд учун ўта буюк бўлиши лозим эмасми? Сиз нима дейсиз?!

Санжар ТОШПҲАТОВ

“БАРАКА” — ҒАЛЛАДА УЧРАЙДИГАН “ЧАНГ”, “КАТТИҚ ҚОРА КУЯ” КАСАЛЛИКЛАРИГА ҚАРШИ САМАРАЛИ ВОСИТА

Етиштириладиган ғалла “Чанг”, “Каттиқ қора куя” сингари касалликларга чалинмаслигини, серхосил ва фойдаланишга тўла яроқли бўлишини хоҳлайсизми? Бунинг учун экишдан олдин уруғлик бугдойга, албатта, кимёвий йўл билан ишлов бериш зарурлигини ёдингиздан чиқарманг.

Тошкентдаги “Барака” ишлаб қаришти-тижорат фирмаси уруғлик бугдойга кимёвий ишлов беришда қўлланиладиган

юқори самарали “Барака” воситани арзон нархларда маблағ ўтказиш йўли билан ва нақд пулга харид қилишни таклиф этади.

Ушбу воситани ишлаб чиқариш ва қўзланган максадларда ишлатишга Ўзбекистон Республикаси Вазиран Маҳкамаси ҳузуридаги Давлат Кимё комиссияси томонидан 2000 йил 25 августда рухсат этилиб, А №557 рақамли гувоҳнома берилган.

Мурожаат учун манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Жарқўрғон кўчаси, 22. Сантехника жихозлари заводи биноси. 1-қават, ҳуқуқшунос хонаси. Тел.: 98-00-77; 96-78-66

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ	ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АХМАД, Туроб ХОЛТОВ, Азизжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Искандар ҚАЛАНДАРОВ, Эркул ЗИКИРБЕВ, Икромхон НАҲМИДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Фахр ШЕРМУХАММАД (масъул котиб), Шамсиддин ЗОНОБОВ.	МУАССИСЛАР: Қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазирлиги, “Ўзлондмуҳасул” корпорацияси, “Ўзмева-сабзавотузулсановат-холдинг” компанияси, “Ўзпахтасаноат”, “Ўзбек ипаги”, Деҳқон ва фермер ҳўжаликлари уюшмалари, Агросаноат маҳмуи ҳодимлари касаба уюшмаси Марказий Кўмитаси	Телефонлар: Қабулхона - 133-09-93 - 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари - 133-16-27, 133-44-43, кўпхона - 136-56-26. Ижодий пуруҳлар: 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама ва эълонлар - 136-56-30 (факс).	ВИЛОЯТ МУҲБИРЛАРИ: Қоракалпоғистон Республикаси - 8-361-58-519-58; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган, Фарғона - 8-369-22-652-10; Самарқанд - 8-366-233-00-52; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Сирдарё - 8-367-225-41-73; Тошкент - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-640-80; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.	МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТЕУОТЧИЛАР КўЧАСИ, 32 Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади	«Шарқ» нашриёт мактаба акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй. Газета тахририятининг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди 1 2 3 4 6.
--	---	---	---	---	--	--